

Аналіз текстів Нового Завіту щодо проблеми тлумачення Біблії

Орест Білобрам, Євангельський Теологічний Університет

У даній статі проведено аналіз текстів Нового Завіту на предмет використання авторами посилань на Старий Завіт. Досліджено, як Ісус Христос, апостоли і інші персонажі на сторінках Біблії цитували, інтерпретували і використовували тексти Старого Завіту при написанні текстів Нового Завіту. Проведено аналіз текстів Нового Завіту на основі біблійного богослов'я, почавши з Євангелії від Матвія і закінчуючи книгою Об'явлення святого Івана Богослова.

Прихильники християнської віри вважають Біблію найважливішою книгою в своєму житті, як авторитетне, Богом натхненне Слово Боже. Це спонукає їх читати Біблію кожний день і виявлені істини застосовувати в своєму повсякденному житті. Для правильного сприйняття істини християнину потрібно вірно тлумачити Біблію. У зв'язку з цим, першочергове значення набуває правильний підхід до тлумачення Біблії. Тому вирішальне значення має той факт, що в самій Біблії написано з приводу її тлумачення.

Виявлено, що цитування старозавітних текстів Ісусом Христом та апостолами не викликає непорозуміння. Приклад Ісуса Христа і апостолів до цитування Старого Завіту на сторінках Нового Завіту є зразковим. Підхід Ісуса Христа був чисто екзегетичним, Він використовував вірші Писання, згідно значення, яке вклав в нього первісний автор. Його цитати не були вирвані з контексту, і таке тлумачення Писання є прикладом для Його послідовників. Аналогічним методом керувалися і апостоли.

З'ясовано також, що використання текстів Старого Заповіту іншими персонажами не завжди відповідає критеріям сучасної біблійної герменевтики. Це відбувається завдяки навмисному перекичуванню або поза контекстуальному використанню цитат Старого Заповіту, або банальному незнанню всіх цитат по певній тематиці.

У статі доведено про суттєву необхідність вірного тлумачення Біблії. Визначено, що Ісус Христос і автори Нового Завіту ратували за вірне розуміння і застосування текстів Писання. Невірна інтерпретація текстів Писання критикувалася та засуджувалася. Ніхто Ісусу Христу не міг висунути жодних претензій з цього питання, навіть фарисеї. Але їх Ісус дуже часто критикував за їхній невірний підхід до тлумачення Божих заповідей.

Ключові слова: Біблія, тлумачення, інтерпретація, перекичування, Новий Завіт, апостол, Ісус Христос, біблійна герменевтика

Analysis of the New Testament texts on the problem of the Bible interpretation

Orest Bilobram, Evangelical Theological University

This article analyzes the texts of the New Testament for the use of references to the Old Testament by the authors. It explores how Jesus Christ, the apostles, and other characters in the pages of the Bible quoted, interpreted, and used the Old Testament texts when writing the New Testament texts. The New Testament texts are analyzed on the basis of biblical theology, beginning with the Gospel of Matthew and ending with the book of Revelation.

Adherents of the Christian faith consider the Bible to be the most important book in their lives, as an authoritative, God-inspired Word of God. This encourages them to read the Bible every day and apply the revealed truths in their daily lives. For a correct perception of the truth, it is necessary for a Christian to interpret the Bible correctly. Therefore, the correct approach to the interpretation of the Bible is of paramount importance. Therefore, the fact what the Bible itself says about its interpretation is crucial.

It has been found that the quotation of the Old Testament texts by Jesus Christ and the apostles does not cause misunderstandings. The example of Jesus Christ and the apostles of quoting the Old Testament in the pages of the New Testament is exemplary. The approach of Jesus Christ was purely exegetical; He was using Scripture verses in accordance with the meaning given by the original author. His quotations were

not taken out of context, and this interpretation of Scripture is an example for His followers. The apostles were guided by a similar method.

It has also been found that the use of the Old Testament texts by other characters does not always meet the criteria of modern biblical hermeneutics. This happens because of deliberate distortion or out of contextual use of the Old Testament quotations or banal ignorance of all quotations on a particular topic.

The article proves the essential need for a correct interpretation of the Bible. It is determined that Jesus Christ and the authors of the New Testament advocated for a correct understanding and application of the texts of Scripture. Misinterpretation of Scripture texts has been criticized and condemned. No one could make any claims to Jesus Christ on this subject, not even the Pharisees. But Jesus often criticized them for their misinterpretation of God's commandments.

Keywords: *Bible, Exegesis, Interpretation, Distortion, New Testament, Apostle, Jesus Christ, biblical hermeneutics*

Анализ текстов Нового Завета относительно проблемы толкования Библии

Орест Билобрам, Евангельский Теологический Университет

В данной статье проведен анализ текстов Нового Завета на предмет использования авторами ссылок на Ветхий Завет. Исследовано, как Иисус Христос, апостолы и другие персонажи на страницах Библии цитировали, интерпретировали и использовали тексты Ветхого Завета при написании текстов Нового Завета. Проведен анализ текстов Нового Завета на основе библейского богословия, начав с Евангелии от Матфея и заканчивая книгой Откровение святого Иоанна Богослова.

Сторонники христианской веры считают Библию важнейшей книгой в своей жизни, как авторитетное Богом вдохновенное Слово Божье. Это побуждает их читать Библию каждый день и выявленные истины применять в своей повседневной жизни. Для правильного восприятия истины христианину нужно правильно толковать Библию. В связи с этим, первостепенное значение приобретает правильный подход к толкованию Библии. Поэтому решающее значение имеет тот факт, что в самой Библии написано по поводу ее толкования.

Выявлено, что цитирование ветхозаветных текстов Иисусом Христом и апостолами не вызывает недоразумений. Пример Иисуса Христа и апостолов к цитированию Ветхого Завета на страницах Нового Завета является образцовым. Подход Иисуса Христа был чисто экзегетическим, Он использовал стихи Писания, согласно значению, которое вложил в него первоначальный автор. Его цитаты не были вырваны из контекста, и такое толкование Писания является примером для его последователей. Аналогичным методом руководствовались и апостолы.

Выяснено также, что использование текстов Ветхого Завета другими персонажами не всегда соответствует критериям современной библейской герменевтики. Это происходит благодаря умышленному искажению, или вне контекстуального использования цитат Ветхого Завета, или банального незнания всех цитат по определенной тематике.

В статье доказано о существенной необходимости верного толкования Библии. Определено, что Иисус Христос и авторы Нового Завета ратовали за верное понимание и применение текстов Писания. Неверная интерпретация текстов Писания критиковалась и осуждалась. Никто Иисусу Христу не мог предъявить никаких претензий по этому поводу, даже фарисеи. Но Иисус очень часто критиковал за их неверный подход к толкованию заповедей Божиих.

Ключевые слова: *Библия, толкование, интерпретация, искажения, Новый Завет, апостол, Иисус Христос, библейская герменевтика*

Вступ.

Руйнування атеїстичного світогляду на пострадянському просторі сприяло відродженню духовності українського народу. Україна являється християнською

державою, тому Біблія для християн займає основну позицію в їх богослужбній практиці. Сучасні християни відносяться до Біблії як до Слова Божого, стараються її регулярно читати, досліджувати та зрозуміти, а виявлені істини

застосовувати в своєму житті. Щоб вірно зрозуміти істину читачу обов'язково потрібно пройти процес тлумачення Біблії. Тому досить актуальним для християн буде знання правильного підходу для тлумачення Біблії.

Як показує практика життя Церкви, тлумачення Біблії є досить проблематичним питанням. Існує один Бог, існує одна Біблія, але що стосується тлумачення Біблії, то в християн виникають різні інтерпретації на один і той же уривок Біблії. Близько 10 % Нового Завіту являється цитатами, парафразами і посиланнями на Старий Завіт. Тому застосування цитат Старого Завіту в Новому Завіті Ісусом Христом, апостолами та іншими персонажами служать для християн зразком тлумачення Біблії. Вирішальне значення має той факт, що в самій Біблії написано з приводу її тлумачення.

Дослідження автора в першу чергу ґрунтовані на Біблії, а саме Новому Завіті, а також на роботах вітчизняних та зарубіжних авторів та коментаторів Біблії. Цією проблематикою займався Верклер (Верклер, 1995, с. 35–38), де вивів п'ять загальних висновків щодо використання Ісусом Христом Старого Завіту. По-перше, Христос розглядав історичні розповіді Старого Завіту як достовірні події. По-друге, коли Христос посилався на історичний факт, то виходив з буквального, а не алегоричного значення тексту. По-третє, Христос відкидав метод казуїстики, яким користувалися фарисеї, де вони відсували в сторону істину Писання, тобто при його тлумаченні насправді замінювали їх своїми переданнями. По-четверте, фарисеї, звинувачуючи Христа в неправильних вчинках стосовно їх передань, ніколи не виставляли претензій у неправомірному застосуванні будь-якого місця Писання. По-п'яте, Христос міг застосовувати тексти Старого Завіту герменевтичним загальноприйнятим методом того часу, який для сучасників здається невірним. Наприклад, Він міг звести два пророцтва в одне і видати як одного автора. Відносно апостолів, Верклер також впевнений, що вони не могли свідомо перекидати істину Старого Завіту, по їх переконанню сказані самим Богом. І він вказує три причини, чому, інколи, при цитуванні Старого Завіту мінялася редакція оригіналу. По-перше, апостоли могли користуватися різними перекладами Старого Завіту, які були на той час. По-друге, апостоли могли цитувати не дослівно, при тому вони писали Новий Завіт не на мові ори-

гіналу старозавітних текстів. По-третє, апостоли, знаючи досконало Писання, могли робити парафраз цитати.

Дослідження в цій тематиці також проводив один вітчизняний автор Флюгрант (Флюгрант, 2009, с. 71–79). Його дослідження базувалися на дослідженні Верклера. Він погоджується з його п'ятьма загальними висновками щодо використання Ісусом Христом Старого Завіту. А стосовно апостолів Флюгрант стверджує, що ці самі висновки можна застосувати і до них: «То, що відносилось до Ісуса, до його тлумачення Старого Завіту, доречно і по відношенню до його учнів. Вони також відносились до оповідань Старого Завіту, як до реальних історичних подій» (Флюгрант, 2009, с. 76).

Цю проблему також досліджував Поднюк (2011), але він нічого нового не додав з даної тематики.

Проблему використання цитат Старого Завіту новозавітними авторами дуже скрупульозно дослідив Веспетал (Веспетал, 2016, с. 301–321). Його дослідження проводилися в галузі «вживання прямих цитат зі Старого Заповіту, які, здається, в деяких випадках зазнали зміни за змістом або були вирвані зі свого оригінального контексту» (Веспетал, 2016, с. 301). Дослідивши це питання, Веспетал приходив до висновку, що вони користувалися герметичними методами своєї епохи і не перекидали значення текстів оригінальних авторів Старого Завіту. Він резюмує: «Все це говорить про те, що якщо Ісус і новозавітні автори користувалися рабинськими методами, то вони це робили вибірково і обмежували себе тими методами, які не спотворюють значення тексту» (Веспетал, 2016, с. 319). І Веспетал стверджує, що сьогоденні християни можуть наслідувати герменевтичний підхід Ісуса Христа і новозавітних авторів.

Інших публікацій з даної тематики, а особливо стосовно українських науковців, не виявлено. Попередні дослідження спрямовані на обґрунтування герменевтичних підходів Ісуса Христа і новозавітних авторів до текстів Старого Завіту. Загалом ці підходи є зразковими для сучасних християн. Це стосується Богом натхнених авторів Нового Завіту і Ісуса Христа. Але на сторінках Нового Завіту цитують Старий Заповіт багато інших персонажів, які не являються Богом натхненими персонажами. Ця галузь залишилася не дослідженою і потребує доопрацювання, щоб можна були

бачити картину загалом з даної проблематики застосування старозавітних текстів у Новому Завіті.

Метою статті є аналіз і дослідження завдяки методу біблійного богослов'я, вчення Біблії, а саме Нового Заповіту, на предмет її тлумачення. Дослідити, як Ісус Христос і автори Нового Завіту інтерпретували записане в Старому Завіті Слово Боже. А особливу увагу звернути та проаналізувати як інші персонажі Нового Завіту цитували і застосовували старозавітні тексти.

Результати дослідження.

Новий Завіт описує історичні події першого століття після Різдва Христового. Акцент зроблено на житті і служінні Ісуса Христа та зародженню християнства та першоапостольської Церкви. Новий Завіт тісно пов'язаний із Старим Заповітом та активно цитується. Осборн підмітив: «Той простий факт, що в Новому Завіті міститься, щонайменше, 257 старозавітних цитат і понад 1100 аллюзій на Старий Завіт (згідно з грецьким текстом Нестле і Аланда), показує, якою мірою останній заснований на першому» (Осборн, 2009, с. 454).

Перша згадка на сторінках Нового Завіту про Ісуса Христа, де Він цитував Старий Завіт, відбулася, коли Його спокушувано в пустелі. Це був початок Його служіння. Після сорокаденного посту Він зустрівся із сатаною і між ними відбувся діалог, в якому кожен апелював до Святого Писання.

Сатана тричі спокушував Ісуса, але тільки одного разу він звернувся до Писання, щоб наддати ваги своїм словам. Він повів Ісуса в Єрусалим і поставив Його на крилі храму і запропонував Йому кинути вниз, так як Ісус претендує на звання Сина Божого, то Йому нічого не буде і цитує 90-й Псалом: «Бо написано: Він накаже про Тебе Своїм Ангелам, щоб Тебе берегли! і: Вони на руках понесуть Тебе, щоб коли не спіткнув Ти об камінь Своєї ноги!» (Лк. 4:9-11). Писання називає сатану батьком брехні, і тут він навмисне вириває фразу з контексту і невірно інтерпретує вірш Біблії. У 90-му Псалмі прославляється надійність захисту Бога, Його сила, і хто живе згідно волі Бога, знаходиться в повній безпеці.

Але сатана пропонує Ісусові зробити необачний вчинок, і до того ж запевняє, що обітниця збереження ангелами матиме силу. Тому таке неправомірне використання Писання сатаною є прекрасним прикладом невірного тлу-

мачення Біблії. Навіть дослівна цитата з Біблії може бути невірно застосована. Зробити вчинок, який пропонував сатана – це спокушати Бога. Христос це прекрасно розумів, тому авторитетно заявляє, посилаючись на Писання: «Не будете спокушати Господа, Бога вашого» (П.3.6:16). Барклі впевнений, що Ісус мав на увазі наступне: «Безглуздо – навмисно наражатися на небезпеку без усякої потреби, а потім очікувати, що Бог врятує від цього» (Барклі, 1986, с. 74). Насправді сатана пропонував Ісусові цим вчинком підняти Свій престиж у народу як Месії. Але одна справа ризикувати своїм життям заради того, щоб залишатися вірним Богу, і зовсім інша справа так поступати заради підвищення свого престижу.

Сатана навмисно спотворює Писання, бажаючи домогтися потрібного результату в спокушуванні Ісуса Христа. У Христа зовсім інший підхід до цитування Писання. Для Христа Писання є авторитетним джерелом істини, як останньої інстанції в цьому протистоянні. Генрі добре підмітив: «Христос Сам є вічне Слово і міг би висловити Божі думки, не звертаючись за допомогою до писань Мойсея, але Він віддає відповідну честь Святому Писанню і дає нам приклад, звертаючись до того, що було написано в Законі» (Генрі, 2002, с. 43). Сатана тричі спокушав Ісуса, і Ісус тричі звертався до книги Повторення Закону, щоб показати безглуздість домагань сатани. Христос цитував Писання, не вириваючи фраз з контексту, не спотворюючи написаного, не тлумачачи Писання на догоду Собі або на догоду «своїм доктринальним переконанням».

Спокушування Ісуса нам показує, що сатана перший «майстер» з виривання віршів з контексту, з перекручування Писання і з використання віршів для своїх егоїстичних потреб. Те, що робив сатана, називається ейзегезою, він привносив своє значення в текст Писання. Але Христос вчинив діаметрально протилежно сатані. Його підхід був чисто екзегетичним, Він використовував вірші Писання, згідно із значенням, яке вклав у нього первісний автор. Його цитати не були вирвані з контексту, і таке тлумачення Писання є прикладом для Його послідовників.

Після спокушування Ісус Христос почав Своє служіння. Йому довелося багато дискутувати з книжниками та фарисеями щодо їх вчення і розуміння Писання. Але як вже було зазначено вище, фарисеї ніколи не пред'явля-

ли Христу звинувачень у перекручуванні або неправомірному застосуванні будь-якого місця Писання. Ісус Христос сам вірно тлумачив Святе Писання, але до книжників і фарисеїв у Нього були претензії.

Одне із протистоянь між Ісусом та книжниками і фарисеями відбулося в Галілеї, куди прибули керівники ортодоксальної юдейської релігії з Єрусалиму. Вони виставили претензії Ісусу, що Його учні «ламають передання старших, бо не микють вони своїх рук, коли хліб споживають» (Мт.15:2). Ісус їм відповів зустрічним аргументом, назвавши їх лицемірами, звинувативши в навмисному перекручуванні Закону Мойсеева щодо традиції корвана: «так ви ради передання вашого знівечили Боже Слово» (Мт.15:6).

Традиція корвана дозволяла заповісти своє майно храму і тоді батьки не могли претендувати на допомогу від сина. Син уже нічим не допомагав батькам і цим він порушував п'яту заповідь про шанування батька і матері. Ісус дорікав книжників і фарисеїв, що їх усна традиція знехтувала Закон Божий, вона стала вище над заповіддю. А це означає, що фарисеї і книжники невірно тлумачили Закон Мойсея, тому що завдяки їх усних переказів не виконувалася заповідь Божа.

Ісус Христос також дорікав книжників і фарисеїв і по інших аспектах закону Мойсеева, що вони невірно його інтерпретували, тобто вибірково ставилися до виконання заповідей. «Горе вам, книжники та фарисеї, лицеміри, що даєте десятину із м'яти, і ганусу й кмину, але найважливіше в Законі покинули: суд, милосердя та віру; це треба робити, і того не кидати» (Мт.23:23). Вони упереджено підходили до заповідей у Законі Мойсея.

За своїх меркантильних міркувань, книжники та фарисеї в першу чергу виконували те, що могли використати собі на користь. Вони ігнорували вірний принцип, що потрібно шанобливо і однаково ставитися до всіх заповідей. Такий вибірковий підхід у виконанні Божих заповідей свідчить про одне: релігійні керівники невірно тлумачили закон Мойсея. Надання пріоритетності одних заповідей над іншими в угоду своїм егоїстичним цілям – це спотворення істини Писання.

Також Христос критикував і садукеев, коли вони вирішили поставити його в глухий кут питанням про воскресіння померлих. Вони не вірили у воскресіння мертвих, не вірили в

загробне життя, не вірили в існування ангелів. Богослов'я садукеев ґрунтувалося винятково на Торі, і вони були впевнені, що П'ятикнижжя нічого не говорить про воскресіння. Критика Ісуса полягала в тому, що вони були неосвічені в законі Мойсея: «Помиляєтеся ви, не знаючи Писання, ні Божої сили» (Мт.22:29). Їх невігластво полягало в тому, що вони невірно розуміли і інтерпретували закон Мойсея.

Ісус показує їм, що в П'ятикнижжі також говориться про воскресіння мертвих. Він їм цитує з книги Вихід 3:6 слова Бога, звернені до Мойсея: «Я Бог батька твого, Бог Авраама, Бог Ісаака, й Бог Якова», і додає Своє тлумачення: «Бог не є Богом мертвих, а живих» (Мт.22:32).

Тому, якби садукееві були уважні до закону Мойсея, добре його знали і вірно його тлумачили, то вони б вірили у воскресіння мертвих, і в них би не виникало цього недоречного питання.

Юдеї не сприймали Ісуса Христа як обіцяного Месію і одного разу в розмові з ними Ісус їх закликав: «Дослідіть но Писання, бо ви думаєте, що в них маєте вічне життя, вони ж свідчать про Мене» (Ів.5:39). Проти Ісуса виступили юдеї і шукали Його вбити за те, що Він зцілював у суботу хворого в купальні Вифезде і робив Себе рівним Богу. Ісус відкрито говорити про Свою божественність, але юдеї йому не вірять, тому Христос наводить три докази для підтвердження Своєю правоти. Першим доказом було свідцтво Івана Хрестителя (Ів.5:31-35). Другим доказом були справи, тобто знамення і чудеса, які творив Ісус (Ів.5:36). Третім доказом було свідцтво Писання, авторитетне джерело істини, тому Ісус закликав юдеїв досліджувати Писання, щоб вони могли побачити в Ісусі Месію.

Проблема в тому, що юдеї, які вважалися постійними читачами і кращими дослідниками та фахівцями в тлумаченні Писання, не змогли розгледіти в Ісусі обіцяного Месію і відріклися від Нього. Барклі наводить причину, чому так вийшло: «Одне ясно – вони читали Писання неправильно. Вони читали Писання упереджено. Вони шукали в ньому не Бога, але доказів на користь своєї позиції; вони любили не Бога, а свої уявлення про Нього. ... Вони не вивчали богослов'я за Писанням, а використовували Писання для обґрунтування свого богослов'я» (Барклі, 1985, с. 233).

В учнів також були невірні уявлення про Месію. Це ілюструє бесіда воскреслого Ісуса

по дорозі з двома учнями в Еммаус. Їх надії не виправдалися, їх учитель розп'ятий, бо вони сподівалися, що Він визволить Ізраїль. Вони невірно розуміли Писання, у них були невірні уявлення про Месію. Тоді Ісус почав їм тлумачити Писання: «І Він почав від Мойсея, і від Пророків усіх, і вияснював їм зо всього Писання, що про Нього було» (Луки 24:27).

Христос почав пояснювати їм пророцтва Старого Завіту, які мали відношення до Месії. Насправді, Ісус тлумачив учням писання Старого Завіту, щоб їх запевнити, що все, що сталося напередодні в Єрусалимі з Ісусом Назарянином, є виконанням старозавітних пророцтв про Месію. Проблема в тому, що вчителі часів Ісуса Христа уявляли прихід Месії як могутнього політичного діяча, який звільнить їх від римської окупації, і так вчили інших. Вони не брали до уваги інші пророцтва про Месію, якому потрібно постраждати, наприклад, описані Ісаєю в 53 главі. Це породжує проблему вибіркової екзегези, на яку звертають увагу Фі і Стюарт: «Справжня проблема з «вибірковою» екзегезою полягає в тому, що кожний часто привносить свої власні, абсолютно чужі ідеї в даний текст, і таким чином робить Слово Боже не тим, що насправді сказав Бог» (Фі, & Стюарт, 2002, с. 14).

Після вознесіння Христа почалася ера проповіді Євангелії. Благовісник Пилип був посланий Духом Святим на зустріч з євнухом, вельможею Кандак. Євнух їхав на колісниці з Єрусалиму і читав книгу пророка Ісаї, але не розумів прочитаного. Пилип запитав його, чи розуміє він прочитане, на що євнух відповів: «Як же можу, як ніхто не напутить мене?» (Дії 8:31). І тоді Пилип почав пояснювати прочитаний текст: «А Пилип відкрив уста свої, і, зачавши від цього Писання, благовістив про Ісуса йому» (Дії 8:35).

Пилипу випала чудова нагода благовістити про Ісуса Христа, тому він почав пояснювати або тлумачити прочитаний текст, а також і інші тексти. Його праця тлумачення Писання не виявилася марною, бо вірно викладена істина про Ісуса Христа, привела євнуха до того, що він увірував в Ісуса Христа і Пилип зразу провів йому хрещення у воді.

Апостол Павло, який завдяки небесному провидінню по дорозі в Дамаск, став послідовником Ісуса Христа, безбоязно благовістив Євангеліє. Під час другої місіонерської подорожі він прийшов в місто Верію, і в юдейсь-

кій синагозі проповідував з Писання про Ісуса Христа. У попередньому місті Салоніки він також проповідував у синагозі, але юдеї повстали на нього, і йому довелося покинути це місто. Але юдеї в Верії були розумнішими. «Ці були шляхетніші за солунян, і слова прийняли з повним запалом, і Писання досліджували день-у-день, чи так воно є» (Дії 17:11).

Тлумачення Павлом старозавітних Писань про Ісуса Христа викликало у верійців готовність все перевірити. Вони почали щодня досліджувати Писання, щоб переконатися в істинності інтерпретації Павлом Писання. Хортон дає наступну оцінку верійцям: «Так як верійці досліджували Писання, вони не тільки стали прикладом для всіх нас, але Павлу потім не доводилося робити їм зауваження, як у випадку з багатьма іншими церквами» (Хортон, 2002, с. 212). Вірна інтерпретація старозавітних Писань апостолом Павлом з одного боку і неупереджене дослідження Писання верійцями з іншого боку дало позитивний результат: «Тож багато із них тоді ввірували, і з почесних гелленських жінок та немало із мужів» (Дії 17:12).

Ще один послідовник Ісуса Христа, про якого пише Лука, був на ім'я Аполлос, родом з Олександрії, і характеризує його як «сильний в Писанні» (Дії 18:24). Знання Писання і вірне його тлумачення сприяло поширенню Євангелія: «бо він переконував пильно юдеїв, Писанням прилюдно доводячи, що Ісус то Христос» (Дії 18:28).

Правда, спочатку Аполлос був наставлений тільки частково щодо дороги Господньої. Але при цьому Лука уточнює, що він сміливо в синагозі «про Господа пильно навчав» (Дії 18:25). Коли Акила і Прискилла побачили це положення, то точніше розповіли йому про дорогу Господню. Стотт правильно підмітив: «неможливо визначити напевно, які християнські істини знав Аполлос, коли він вчив «правильно», і що йому пояснили «докладніше» (Стотт, 1998, с. 420). Але факт залишається фактом, що знання Аполлосом Писання та вірне його пояснення приводило до того, що «помагав він багато тим, хто ввірував благодаттю» (Дії 18:27), і давало можливість доводити Писанням юдеям, що розп'ятий і воскреслий Ісус є Месією.

У посланнях апостоли продовжують відстоювати точку зору, що вірна інтерпретація Слова Божого є їх пріоритетним завданням.

Зустрівшись з тривожною обстановкою в коринфській церкві, яку спровокували лжеапостоли, апостолу Павлу довелося відповідати і захищати своє служіння. Про своє служіння Павло писав до коринфян: «Але ми відреклися тайного сорому, не ходячи в хитрості та не перекручуючи Божого Слова, але з'явленням правди доручуємо себе кожному сумлінню людському перед Богом» (2Кор.4:2).

Даючи відповідь своїм опонентам, апостол Павло категорично заявляє свою позицію щодо Писання. Він ніколи не перекручував Слово Боже, а намагався проповідувати тільки правду. Його підхід до Писання був однозначним: Павло тлумачив Писання вірно, не перекручував, не спотворював, не додавав, він завжди намагався відкривати істину, яка містилася в Писанні.

Апостол Павло сам вірно тлумачив Писання, та й своїх співробітників закликав до того ж. Тимофію він писав: «Силкуйся поставити себе перед Богом гідним, працівником бездоганим, що вірно навчає науки правди» (2Тим.2:15). Вираз «вірно навчає», якщо його дослівно перекласти з грецької мови, означає «прямо різати». Так як цей вираз міг ставитися до кравця, то Мак-Артур передбачає, що Павло був по професії виробником наметів, тому цей вислів міг використовувати «для опису ретельного виконання будь-якого завдання» (Мак-Артур, 2004, с. 88). Павло вчив Тимофія, що Писання потрібно тлумачити вірно і ретельно, бути бездоганим у цьому питанні. Тому Павло закликав Тимофія «прямо різати» слово істини, тобто тлумачити Писання без якихось доповнень або спотворень. І тільки в такому випадку істина стане доступна слухачам.

Апостол Петро не залишається осторонь від теми тлумачення Писання. Коли він писав про другий прихід Христа, то він згадав послання Павла: «Як і по всіх посланнях, що в них він говорить про це. У них є дещо тяжко зрозуміле, що неuki та незміцнені перекручують, як і інші Писання, на власну загибель свою» (2Пет.3:16). Петро чітко пише, що є категорія людей, які невірно тлумачать Писання. Якщо щось є важким для розуміння, не має певних знань, не потрібно свідомо змінювати зміст написаного.

Апостол Іван у кінці своєї книги Об'явлення також попереджає: «А коли хто що відійме від слів книги пророцтва цього, то відійме Бог частку його від дерева життя, і від міста свя-

того, що написане в книзі оцій» (Об.22:19). Невірне тлумачення загрожує навіть втратою вічного життя.

Висновки.

Весь період Нового Завіту показує, що Ісус і апостоли цитували Старий Завіт, не перекручуючи значення старозавітних текстів. Цей герменевтичний підхід є яскравим прикладом для сучасних християн.

Загалом наше дослідження виявило, що інші персонажі Нового Завіту цитували і застосовували тексти Старого Завіту не завжди правомірно. Можна зазначити декілька причин такого явища. По-перше, це робилося умисно, як видно на прикладі сатани. Він спеціально викидав фразу з контексту, надаючи їй своє значення, щоб переконати Ісуса зробити неправомірний вчинок. По-друге, проблема вибіркової екзегези. Це яскраво проявилось в житті фарисеїв, які не сприйняли Ісуса як Месію. Вони взяли до уваги не всі пророчі тексти про Месію, що і привело до спотворення їх уяви про прихід Месії. Потрібно брати по даній тематиці всі місця Писання і тільки тоді може вимальовуватися повна картина того, що відбувається. По-третє, вибіркового підходу до виконання заповідей Божих, коли пріоритетність віддавалася одним заповідям над іншими – це пряма дорога до перекручування Писання. По-четверте, елементарне незнання Писання. Ці претензії були висловлені садукеем, які погано орієнтувалися в Законі Мойсея. Цю ж проблему висвітлював і апостол Петро, коли писав про послання Павла, що деякі неuki перекручують ці Писання. По-п'яте, це заміна істини Писання переданнями попередніх поколінь. Ця претензія була висловлена фарисеям стосовно традиції корвана.

Тому для сучасних християн, для яких Біблія є незаперечним посібником з життя на кожний день, першочергової важливості набуває правильний підхід до тлумачення та розуміння Біблії. Виявлені п'ять причин, які приводять до невірного тлумачення Біблії, засуджуються Ісусом Христом та апостолами, в зв'язку з цим потрібно уникати їх. Вони ратували за вірну інтерпретацію Писання і виказували негативне відношення до перекручування написаної істини в Слові Божому. Оскільки вірно інтерпретувавши істини з Біблії, християни будуть правильно виконувати Божі заповіді – це є приємним Богу і є запорукою щасливого життя.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Баркли У. Толкование Евангелия от Матфея. Главы 1-10. БСБ, 1986. 446 с.
 Баркли У. Толкование Евангелия от Иоанна. Главы 1-7. БСБ, 1985. 304 с.
 Біблія. Переклад проф. Івана Огієнка. Київ : Українське Біблійне Товариство, 2007.
 Веспетал Т. Слово о Боге. Том 2.2. Откровение Бога: Доктрина о Библии, Истолкование Библии. Москва, 2016. 515 с.
 Верклер Г. Герменевтика. Принципы и процесс толкования Библии. Бейкер бук хауз, 1995. 177 с.
 Генри М. Толкование на книги Нового Завета. 2002. 405 с.
 Мак-Артур мл. Джон. Толкование книг Нового Завета: 2-е Послание к Тимофею. Минск : Славянское евангельское Общество, 2004. 239 с.
 Осборн Г. Герменевтическая спираль: общее введение в библейское толкование. Одесса: Библейская кафедра, 2009. 728 с.
 Поднюк, С. Методы изучения Библии. Москва, 2011. 144 с.
 Стотт Д. Деяния святых Апостолов: до края земли. Санкт-Петербург : Мирт, 1998. 608 с.
 Фи Г.Д., Стюарт Д. Как читать Библию и видеть всю ее ценность. Ровно : Логос, 2002. 200 с.
 Флюгрант С. Л. Как читать Библию, не искажая ее смысла: Учебник по герменевтике. Киев : Четверта хвиля, 2009. 296 с.
 Хортон С. Деяния Апостолов: веяние Духа. Спрингфилд : Лайф, 2002. 319 с.

REFERENCES

- Barkli, U. (1986). Tolkovanie Evangeliiya ot Matfeya [The Gospel of Matthew]. Chapters 1–10. BSB [in Russian].
 Barkli, U. (1985). Tolkovanie Evangeliiya ot Ioanna [The Gospel of John]. Chapters 1–7. BSB [in Russian].
 Bibliya [Holy Bible]. (2007). (I. Ogienko, Trans.). Kyiv: Ukrayinske Bibliyne Tovarisstvo [in Ukrainian].
 Vespetal, T. (2016). Slovo o Boge [The Word about God]. Vol. 2.2. Otkrovenie Boga: Doktrina o Biblii, Istolkovanie Biblii. Moskva [in Russian].
 Verkler, G. (1995). Germenevtika. Printsipy i protsess tolkovaniya Biblii [Hermeneutics: Principles and Processes of Biblical Interpretation]. Beyker buk hauz [in Russian].
 Genri, M. (2002). Tolkovanie na knigi Novogo Zaveta [Commentary on the Books of the New Testament] [in Russian].
 Mak-Artur ml., D. (2004). Tolkovanie knig Novogo Zaveta: 2-e Poslanie k Timofeyu [2 Timothy New Testament Commentary]. Minsk: Slavyanskoe evangelskoe Obschestvo [in Russian].
 Osborn, G. (2009). Germenevticheskaya spiral: obschee vvvedenie v bibleyskoe tolkovanie [The Hermeneutical Spiral: A Comprehensive Introduction to Biblical Interpretation]. Odessa: Bibleyskaya kafedra [in Russian].
 Podnyuk, S. (2011). Metody izucheniya Biblii [Bible Study Methods]. Moskva [in Russian].
 Stott, D. (1998). Deyaniya svyatyih Apostolov: do kraya zemli [The Message of Acts: The Spirit, the Church, and the World]. Sankt Peterburg: Mirt [in Russian].
 Fi, G. D., & Styuart, D. (2002). Kak chitat Bibliyu i videt vsyu ee tsennost [How to read the Bible for all its worth]. Rivne: Logos [in Russian].
 Flyugrant, S. L. (2009). Kak chitat Bibliyu, ne iskazhaya ee smysla: Uchebnik po germenevtike [How to Read the Bible Without Distorting Its Meaning: A Textbook on Hermeneutics]. Kyiv: Chetverta hvilya [in Russian].
 Horton, S. (2002). Deyaniya Apostolov: veyanie Duha [The Book of Acts: The Wind of the Spirit]. Springfield: Layf [in Russian].

Білобрам Орест

Здобувач

Євангельський Теологічний Університет

Email: orectman@gmail.com

Bilobram Orest

Applicant

IEvangelical Theological University

ORCID: 0000-0003-2831-520X

Цитування: Білобрам, О. (2020). Аналіз текстів Нового Завіту щодо проблеми тлумачення Біблії. *Науково-теоретичний альманах «Грані»*, 23 (12), 12–19. doi: 10.15421/1720107

Citation: Bilobram, O. (2020). Analiz tekstiv Novoho Zavitu shchodo problemy tлумachennia Biblii [Analysis of the New Testament texts on the problem of the Bible interpretation] *Scientific and theoretical almanac «Grani»*, 23 (12), 12–19 . doi: 10.15421/1720107

Стаття надійшла / Article arrived: 04.11.2020

Схвалено до друку / Accepted: 13.12.2020